

OPETTAJAN OHJE:

Ohrapuuroa ja näkkäriä – suomalaisen kouluruokailun tarina

Näyttely tuo esille kouluruoan tarinan varhaisista nälän karkottamisvuosista nykypäivän ravitsemussuosituksiin. Se sopii erinomaisesti historian, äidinkielen ja kotitalouden oppiaineisiin sekä osaksi koulun ilmiöoppimista.

Omatoimisen vierailun tueksi olemme kehittäneet 10 tehtävää. Voit valita niistä oppilaillesi sopivat. Vierailun aikana ehditte tehdä noin 3-5 tehtävää.

Jaa oppilaasi 2-3 henkilön ryhmiin ja anna ryhmälle aina yksi tehtävä. Idea on, että oppilasryhmillä olisi samaan aikaan eri tehtävät. Tämä vähentää ruuhkaa näyttelyn eri osissa. Kun tehtävä on valmis, anna uusi tehtävä.

Kun vierailuajasta on jäljellä noin 15-20 minuuttia, niin kannattaa koota oppilaat yhteen ja jutella heidän tekemistä havainnoista.

Tehtävät

1, 3, 5, 8 ja 10 ovat perustehtäviä.

Tehtävä 1: etsintä ja vertailu
Tehtävät 3, 5 ja 10: etsintä
Tehtävä 8: äänestys

Tehtävät

2 ja 4 edellyttävät historiallista hahmottamista.

Tehtävät 1, 2 ja 5 perustehtävistä täydentävät historiakokonaisuutta.

Tehtävät

6, 7 ja 9 ovat haastavia.

Tehtävä 6: kriittinen ajattelu
Tehtävä 7: mediakasvatus
Tehtävä 9: kotitalous

Vaikeusaste 1

Vaikeusaste 2

Vaikeusaste 3

VARAA OMATOIMINEN VIERAILU:

Sähköpostilla osoitteeseen varaukset(at)hotellijaravintolamuseo.fi tai puhelimitse +358 44 7474 106 (arkisin klo 9–15)

Tehtäväkortit ja opettajan ohjeen saat lainaksi museon lipunmyynnistä. Palauta ne vierailun jälkeen lipunmyyntiin. Tehtäväkortteihin ei tehdä muistiinpanoja. Voitte käyttää vastauksissa omia kyniä ja papereita.

TEHTÄVÄ 1: ● VALITSE KUVA JA VERTAILE

Valitkaa näyttelystä valokuva,
jossa lapset syövät
luokahuoneessa tai
ruokalassa.

Pohtikaa yhdessä:

1. Mikä kuvassa näyttää tutulta?
(samanlaiselta kuin omassa
koulussanne)
2. Mikä kuvassa näyttää
vieraalta tai erikoiselta?
3. Millainen on kuvan tunnelma?

TEHTÄVÄ 8: ● ÄÄNESTYSPISTE

Mitä teille on kouluruokailussa
kaikkein tärkeintä?
Etsikää näyttelystä
äänestyspiste ja tutustukaa
siellä oleviin vaihtoehtoihin.

Toimikaa näin:

1. Keskustelkaa ryhmässänne
vaihtoehtoista.
2. Valitkaa oma suosikkinne ja
äänestäkää näyttelyn ohjeen
mukaan.
3. Muistakaa valintanne! Kertokaa
se opettajalle.

TEHTÄVÄ 4: ● KOULURUOKAMUISTO 1940-LUVULTA

Etsikää näyttelyteksteistä
Vehkalahtelta oleva muisto.

*“Menin kouluun sotavuosina
1943. Ensimmäisellä luokalla ei
ollut vielä mitään...”*

Lukekaa muisto ja pohtikaa:

1. Millaisilla ruokavälineillä hän
söi ruokansa?
2. Mitä eroja huomaatte hänen
kokemuksessaan verrattuna
omaan kouluruokailuunne?
3. Mitä asioita te voisitte kertoa
omasta kouluruokailustanne
vehkalahtelaiselle muistelijalle?

TEHTÄVÄ 2: VUOSILUKUJAHTI

Etsikää näyttelyteksteistä vuosiluvut ja selvittäkää, mitä kyseisenä vuonna tapahtui.

1921 1943 1967 2016

Laki maksuttomasta
kouluruoasta
astuu voimaan.

Kouluruokailu on nyt osa
opetussuunnitelmaa.

Suomeen säädetään
oppivelvollisuus.

Kouluateria on riittävä,
kun se täyttää 1/3 oppilaan
päivittäisestä ravinnontarpeesta.

TEHTÄVÄ 5: KEITÄ HE OVAT?

Etsikää kuvissa esiintyvät
henkilöt näyttelystä!

Miten henkilöt liittyvät
kouluruokailun historiaan?
(Onko hän esim. keittäjä, oppilas,
opettaja vai poliitikko?)

TEHTÄVÄ 9: ETSI JA POHDI

Löydätkö näyttelyn
kouluruokalistoista
historialliset ruokalajit?

maksakasvismuhennos

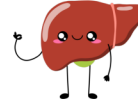
verivanukas

veripalattu

jauhemaksa-ohukaiset

maksalaatikko

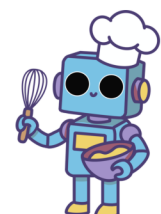

maksaohukaiset

Miksi näitä ruokia ei enää tarjota kouluissa?

Pohdi yhdessä parin tai ryhmän kanssa. Listalla on 8 väittämää, joista 4 on OIKEIN ja 4 VÄÄRIN. Tunnistatteko oikeat syyt?

- a. Maksalaatikkopäivinä näkkileipien kulutus räjähti käsiin.
Ruoka poistettiin kouluruokalistoilta, koska ruokahävikki oli liian suuri.
- b. Veriruokapäivinä keittäjä joutui hätistelemään vampyyreja pois keittiöstä ja lapset olivat peloissaan.
- c. Kouluihin syttyi niin paha kiista maksalaatikon rusinoista, että rehtori päätti kieltää ruokalajin rauhan säilyttämiseksi.
- d. Maksassa on liikaa A-vitamiinia ja raskasmetalleja, joten sen syömistä päätettiin alkaa rajoittaa.
- e. Lainsäädäntö kieltää nykyään maksaruokien tarjoamisen alle 18-vuotiaille.
- f. Koulukeittiöissä haluttiin siirtyä ruokiin, jotka sopivat myös kasvisyöjille ja eri uskontojen ruokavalioihin.
- g. Aiemmin veriruoilla varmistettiin lasten raudan saanti, mutta nykyään rautaa saadaan riittävästi monipuolisesta ruoasta.
- h. Kouluihin hankittiin keittiörobotteja, ja robotit kieltäytyivät eettisistä syistä koskemasta maksaan.

TEHTÄVÄ 3: SUOSIKKIRUOKA

1. TOP 3 -LISTA

Mitkä ovat teidän suosikkiruokianne koulussa?

Laatkaa niistä yhteinen TOP 3 -suosikkilista!

2. NÄYTTELYBONGAUS

Löytyykö teidän suosikkiruokia näyttelyn kouluruokalistoista?

3. VIIKON RUOKALISTA

Valitkaa yksi näyttelyssä olevista ruokalistoista.

Minä viikonpäivänä tarjotaan parasta ruokaa?

TEHTÄVÄ 6: MYYTTIEN MURTAMINEN

Ihmisillä on paljon mielipiteitä ja sitkeitä uskomuksia (myyttejä) kouluruoasta.

Etsikää myyttejä ja pohtikaa:

1. Miksi uskomus syntyy?
2. Miten myytti murretaan eli miten asiat oikeasti ovat? (Mitä näyttelytekstit sanovat?)
3. Ideoikaa lisää myyttejä.

Lasten pitää saada syödä aitoa voita ja juoda punaista maitoa.

Kouluruoasta jää aina nälkä!

TEHTÄVÄ 7: KOULURUOKAILU LEHDISTÖN KYNSISSÄ

Etsikää näyttelystä tarjottimet.
Tarjottimilla lukee kouluruokaan
liittyviä lehtiotsikoita ja lainauksia.

Tutkikaa otsikoita ja pohtikaa yhdessä:

Millaiset asiat kiinnostavat mediaa?
Ovatko uutiset myönteisiä vai kielteisiä?

Miksi näin kirjoitetaan?

Roolileikki – Miten sinä kirjoittaisit kouluruoasta, jos olisit...

Toimittaja:
Joka haluaa myyvän ja kiinnostavan otsikon?

Opettaja:
Joka haluaa oppilaiden jaksavan opiskella?

Poliitikko: Joka päättää siitä, kuinka paljon rahaa kouluruokaan käytetään?

TEHTÄVÄ 10: ETSI NÄYTTELYSTÄ

Löydätkö näyttelyn kouluruokalistoista historialliset ruokalajit?

maksakasvismuhennos

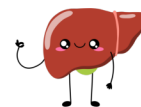
jauhemaksa-ohukaiset

maksalaatikko

verivanukas

veripalttu

maksaohukaiset